

זמני שבת קודש

רבונו	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
17:42	17:17	16:18	תל אביב
17:47	17:21	16:17	ירושלים
17:40	17:15	16:16	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

כח ההרגל

אסור לאדם להתרגל לנפלאות הבריאה ופלאי הקב"ה כי כך דרכו של היצר הרע

התורה הקדושה

משוש חיינו וחמדת לבו של כל יהודי, היא התורה הקדושה. התורה היא חיינו ואורך ימינו, מתוכה נלמד אורחות חיים ונשאב תעצומות נפש, היא הכתר לראשנו והיא המביאה שלוה בארמונותינו. מקור החמצן של עם ישראל הוא התורה הקדושה, שכל יהודי שואף להתחבר אליה, להגות בה, לשקוע בסוגיותיה, לדלות את פניניה וליתול הימנה מלוא חופניים חיזוק ועוצמה.

אולם, לא תמיד זה קל, יותר נכון לומר - כמעט תמיד זה לא קל. רבים כל כך חשים קושי בחיבור עם התורה, מרגישים שהם לא מצליחים לממש את שאיפותיהם בקשר עימה. מבוגרים עם נערים, ילדי תשב"ר לצד קשישים, אברכי כולל כקובעי עתים, שבים לעיתים ואומרים 'זה קשה לי, אני חש כי אינני מרגיש מספיק טעם בלימוד התורה...'

זה לא שהם לא צודקים. אכן, התורה לא נקנית בקלות, והתחושות הללו אותנטיות ואמיתיות. פעמים רבות, לומדי התורה חשים שהם מתקשים להבין או לקלוט, המבנה מורכב עבורם, השפה לא ברורה, העניינים לא קרובים לליבם. בנוסף, התורה דורשת התמדה וריכוז - לעתים לאורך שעות ארוכות, וגם זו משימה לא קלה. קשיים אלו ואחרים העומדים בדרכו של הלומד, יוצרים את התחושות ש'זה לא בשבילי', 'אני לא מסוגל', 'אינני חש טעם בלימוד', 'דומותיהן...'

זו טעות, כי ההיפך הוא הנכון: הדרך לקניין התורה עוברת דרך הקושי. כי הקושי שחוה הלומד, המחסומים שבפניו, העיקולים שבדרכו, המהמורות עליהן הוא מדלג - הם הם שמקנים לו את החיבור, את הקשר, את האהבה לתורה, את הבנתה ואת קניינה. לא ניתן להגיע לקשר אמיתי עם התורה, אלא אך ורק דרך הקשיים הללו, דרך המאמץ האיתן והבלתי מתפשר להתגבר עליהם!

(הרב אשר קובלסקי)

אומרים זו הפעם הראשונה שאנחנו הולכים לרב. מה לעשות, המצב קשה. זכרוננו כשהייתי ילד, במלחמת ששת הימים, ראיתי כתבות בעיתונים חילוניים, קיבוצניקים קראו תהילים תחת הטנקים, בשעת צרה כולם הראש שלהם למעלה. בסקאדים כולם עם תהילים. אדם שהתאוות מול העיניים שלו הוא כמו עיור. העיורים הביטו לראות - תתבונן בבריאה!

"וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה - ויפח באפיו נשמת חיים - ויהי האדם לנפש חיה". הגוף הוא מן האדמה, הנשמה היא מן העליונים, חלק אלו ממעל. כל החיים של האדם זה מלחמה בין הגוף - לנשמה. הגוף מושך את האדם לאכילה לשתיה תאוות בילויים ותענוגות. הגוף הוא סוס, הגוף הוא בהמה. הנה, כשאדם שומע סיפורי צדיקים, שומע על האריז"ל, על הבבא סאלי, שומע ניסים ונפלאות, הוא מתעורר רוצה להיות כמוהם, וכאשר יוצא לרחוב הוא רוצה להיות איש רחוב, מה השתנה? כששמע על הצדיקים נשמתו מתעוררת, וכשיצא לרחוב התעורר הגוף. הנשמה רוחנית, שומעת על צדיקים רוצה להיות כמוהם, כשיצא לרחוב פוגש את החברה, שומע על יצרים הוא רוצה להיות בהמה.

התפקיד של האדם זה להמשיל את כחות הנשמה על הגוף, שהנשמה תשלוט על הגוף. כמו שאמרו המקובלים: ביכולת האדם להפוך החומר לצורה, להביא את הגוף לדרגת נשמה, ואדם כזה יש לו רוח הקודש. הנשמה קדושה ויכולה לראות מסוף העולם ועד סופו, אלא שיש הרבה עוונות ולכן יש מחיצות בין הנשמה לגוף. הנשמה של אדם, גם הרשע ביותר רואה למרחוק, אלא שהגוף מונע ממנה להתקדש, הכל היא רואה אבל בגלל שהוא מגושם ומלוכלך בעבירות, הגוף לא רואה. אדם צריך להביא את עצמו לדרגה, שמה שהנשמה יודעת גם הגוף ידע, וזה "רוח הקודש", לקדש הגוף. אמר אחד הצדיקים על האור החיים הקדוש, שהלואי והנשמה שלי תהיה קדושה כמו הגוף של האור החיים הק', אם זה הגוף של האור החיים הק' תבינו מה היתה מעלת הנשמה של של האור החיים הקדוש! שהיה בעל רוח הקודש גדול! שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

האויב הכי גדול של האדם, זה ההרגל. אדם הולך ללמוד רפואה, הוא מאד רגיש, לא מסוגל לנתח בן אדם, נותנים לו לנתח מתים, גם זה קשה לו אבל הוא מתרגל. לאחר שהתנסה הרבה פעמים שהוא מנתח בן אדם כאילו מנתח פלסטיק. ההרגל מבטל כל רגש. וכן מספר האור החיים הק' שפעם בא אליו התליין של המלך ואמר לו, בעבר, בתחילת דרכי, לא הייתי מסוגל להרוג זבוב, אבל הייתי צריך פרנסה, אבל היום מרוב שהתרגלתי אני מחכה מתי יבוא לידי אדם לתלות אותנו. ההרגל מכה את הרגשות. אדם איסטיני שעובד בזבל, בתחילה מגעיל אותנו, לא מסוגל לנשום, עובר קצת זמן והוא מתרגל ואוהב את הריח ונדמה לו כריח בשמים.

האסון של האדם זה ההרגל, אדם נולד קטן תינוק, הוא ראה שמש זורחת ושוקעת יש גשם וסתו אביב וקיץ, הוא גדל עם הטבע, וההרגל נעשה לו טבע שני. תארו לעצמכם שאדם יוצא מבטן אימו מפותח כבן עשרים, הוא היה יוצא לאויר העולם ומשתומם מי עשה את זה, אומרים לו "היה פיצוץ" הוא היה אומר להם אתם מטורפים, היה מתייחס אליהם כמו שצריך כמטורפים, משוגעים. אלא שאדם גדל, וההרגל נעשה טבע, וזה גורם לו לאבד התפעלות מגדלות הבורא יתברך. התורה מחייבת אותנו להתבונן, להתפעל, לראות את השמש במזרח ובמערב ולהודות לה'.

לומר שהעולם נברא מאליו - אמר חוקר גוי - זה כמו לומר שסופת טורנדו ענקית עברה במגרש גורטאות, והשאירה אחריה ג'מבו מבריק מוכן להמראה. אנחנו שומעים פה מוסר וביקורת, עלינו לשמוח בזה שדבקים באמת.

התורה הק' מעידה בפרשת בראשית "וייצר ה' את האדם עפר מן האדמה, ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה". התורה"ק מעידה שה' יתברך ברא את האדם, גוף מן האדמה, ונשמה מן העליונים. וכמאז"ל מאן דנפח מדיליה נפח. כביכול היא חלק ממנו. כשאדם נופח בבלון, האויר שבבלון יצא ממנו, כך כביכול הנשמה חלק אלו ממעל.

ולכן אני אומר תמיד שאין אדם שבאמת הוא "כופר" כי הנשמה שלו חלק אלו ממעל, כל אדם בעולם מאמין, אלא שהוא מתעלם מהאמת שבו בגלל התאוות שלו, ולכן, בעת צרה כולם רצים לכותל, לרבנים. כמה פעמים באו אלי אנשים בעת צרה, והם

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילת בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
לרפואת ישראל סאיר בן מלכה, שלמה בן סמחה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

מכולת שומרת שבת

בחנות מחללת שבת? הלא זוהי בושה וחרפה שבבילנו?

כל כך מאוחרת, ופתחו את הדלת בלאט. להפתעתם הם רואים שם יהודי ת"ח היושב ובוכה, ובוכה, ובוכה, ללא הפוגות.

אחד המסרים החשובים ביותר בענייני האמונה שצריך האב להעביר לבניו, הוא, שהאדם החי באמונה שלימה ואינו מסתפק רק ב"ודעת היום", אלא מתאמץ לקיים גם את ה"השבות אל לבבך" ומחדיר את האמונה בבורא עולם עמוק עמוק בליבו, יכול להעביר את כל חייו בשמחה ובשלווה.

בני הישיבה ניגשים אל האיש, ושואלים מה מציק לו, והאם אפשר לעזור לו. בתחילה סירב הת"ח להשיב, אבל כשלחצו עליו סיפר להם שאין בביתו לחם לאכול ובגד ללבוש, ואין הוא יודע מהיכן ישיג כסף לפרנסתו.

גם כאשר האדם מוקף בצרות על גבי צרות, רח"ל, ונדמה לו שכביכול 'שכחו אותו', וההשגחה העליונה אינה חופפת עליו, גם אז, אם יתאמץ להאמין בהשי"ת ויידע שכל מאי דעביד רחמנא לטב עביד, יהא בכוחו לשמור על מנוחת נפשו בתוך ים הצרות האופף אותו.

והנה, אם נעצור רגע ונתבונן במצבו של הת"ח, לא נוכל לדעת ולהבין מדוע עשה לו ה' ככה, ולמה בחיר הבריא העמל בתורת ה' נאלץ להעביר את חייו בעניות שכזו. אבל "קול רעמך בגלגל", ואם נשמע את הסיפור כולו אולי נדע על מה ולמה גלגל ה' את העניות על האיש ההוא.

גם אם הגענו, ירחם השם, למצב שבו הצרות אופפות את נפשנו עד מאוד, וגם אם נראה לנו שחלילה אפסה כל תקווה, נמשיך להאמין בכל ליבנו ומאודנו שאם השי"ת הצילנו מיד פרעה, ועשה לנו את כל הניסים בארץ מצרים, אין ספק שהוא יכול להצילנו גם מכל צרותינו שלנו, ואם נמשיך להאמין בו, ולהשליך עליו את ייבנו, נזכה לראות רק ישועות ונחמות כל הימים.

שני בני הישיבה שומעים את הדברים בזעזוע רב, וכיון שלכל אחד היה בכיס כמה מאות שקלים, החליטו להיכנס לאחד המרכולים ולמלא ולמלא עגלה עם כל מוצרי היסוד ולהעבירם לביתו של האיש. הם מבררים את כתובתו, ועוזבים את בית המדרש.

שהרי רק הוא יודע את כל העיתים והזמנים, ורק הוא מסדר את כל המאורעות בכל פינה בעולם, ורק הוא יכול בכוחו הגדול ובזרועו הנטויה, לסדר גם את כל הזמנים והמאורעות שלנו, כך שבסופו של דבר הכל יתגלגל לטובתנו ולהצללתנו. אדם המעביר את חייו בדרך זו, אין מאושר ממנו. כל ימיו על אדמתו, יעברו עליו מתוך אושר ושלווה, מנוחת הדעת ונהורא מעליא. זה אחד המסרים הברורים שצריכים להעביר לילדינו באמצעות מצוות האמונה.

בשעה כזו אין ברחבי ירושלים סופרמרקט פתוח, אבל הם המשיכו לנסות עוד ועוד עד שמצאו סופרמרקט שאומנם שעריו היו פתוחים, אבל פתוחים יותר מדי. הם נכנסו אל החנות, עברו במהירות בין המדפים ורכשו את כל מה שהיה צריך לרכוש, הכניסו את המצרכים לשקיות ויצאו החוצה.

באופן זה הסביר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א את המעשה דלהלן שהובא בספרי אמונה שלמה (102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים):

בהיותם כבר ברחוב הבחינו שעל השקיות מצוין 7X24, דהיינו שהחנות פתוחה במשך כל 24 השעות 7 ימים בשבוע, כולל שבת, רח"ל. הם הוציאו את המצרכים מהשקיות, הכניסו אותם לשקיות אחרות, ואת השקיות המקוריות השליכו בשאט נפש לפח האשפה הקרוב. לפתע ניגש אליהם פלוני, ושואל כשארשת תמיהה על פניו, מדוע אתם זורקים את השקיות הללו?

שני בני ישיבה אשר ביקשו ללכת ולהתפלל בכותל המערבי, אך כדי להימנע מכל מראות הפריצות בדרך עשו זאת לאחר חצות לילה.

צריך רק לנחש מי היה האדם הזה, בעל החנות כמוכן. והשניים השיבו לו "איך אנחנו יכולים ללכת עם שקיות כאלו, שעליהן כתוב שרכשנו את המוצרים

לאחר שהתפללו מעמוק ליבם, השעה היתה כבר 2 אחר חצות, שבו לתוככי ירושלים. והנה בעוברים ליד אחד מבתי המדרשות הם מבחינים באור הדולק שם. הם ביקשו לדעת מי נמצא בבית המדרש בשעה

בעל החנות הצטדק ואמר שהוא עצמו אף פעם לא מגיע לחנות בשבת "אלא אני יושב בביתי ועושה קידוש וכו'", ואף לא ידע שפתיחת החנות מהווה איסור כה חמור בשבת. הוא שאל את הבחורים למי רכשו כל כך הרבה מוצרים, והם סיפרו לו כל מה שהיה להם עם הת"ח ההוא. בעל החנות הפתיע אותם כששאל, האם אחד מהם יהיה מוכן ללמוד איתו בחברותא, ואני מבטיח מצידי להעביר את כספי המעשר שלי לת"ח העני.

אם נחשוב לאיזה סכום מגיעים כספי המעשר של סופרמרקט שכזה, נבין שמדובר בסכומים לא קטנים בכלל.

כאן נגמר הסיפור. לענ"ד אם נשחזר את מהלך האירועים, נוכל לראות את זרועו הנטויה של השי"ת, ואת הגלגלים שהוא מגלגל בעולמו, כפי שכותב הבן איש חי.

יתכן מאוד שכל הסיבה שהת"ח היה עני היא בגלל אותו בעל סופרמרקט, שהשי"ת רצה להחזירו בתשובה שלמה כדי שלא ידח ממנו נידח. הרי בעל המכולת העיד שהוא מעולם לא הגיע לחנות, ורק באותה הפעם שהבחורים הגיעו כדי לקנות מצרכים עבור הת"ח הנה הוא מגיע.

השי"ת זימן את כל האנשים לזירה אחת כדי שיפגשו אחד את השני וכך יתגלגל הענין שבעל החנות חזר בתשובה וגם הת"ח קיבל את שכרו.

יש בכך כדי לעודד את כל מי שנמצא בצרה ובמצוקה רח"ל, שיידע שהדברים מתגלגלים בעולמו רק על ידי הבורא יתברך, המרחם עלינו יותר מכל מרחם אחר, ולכן ברור שגם הצרה הבאה עלינו - היא לטובה, וצריך רק לזכות ולראות אותה בעיניים. אבל גם אם לא רואים, עלינו להאמין שכך הם פני הדברים. (פורסם בקונטרס הנפלא 'קול ברמה').

"בעל החנות הפתיע אותם כששאל האם אחד מהם יהיה מוכן ללמוד איתו בחברותא..."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר כנסו לאתר 'ישיבת אור דוד'

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריכם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

ח"גו עכשיו!
03-61-50-203

*ההפצה הינה במחיר סמלי

הנאה ממעשה שבת

שאלה: אדם שעבר בשבת ליד מקום ששומעים מוזיקה או שביקר אצל קרוביו ולפתע ראה שהטלוויזיה פתוחה, האם רשאי להטות אזנו לשמוע או לראות?

בשלחן ערוך (ס' שיח ס"א) נפסק להלכה, שהמבשל בשבת, או שעשה אחת משאר מלאכות במזיד אסור לו לעולם, ולאחרים מותר למוצאי שבת. נמצא שבשבת עצמה אסור בין לו בין לאחרים ליהנות מאותה מלאכה שחללו עליה את השבת. והואיל והדבר ידוע שעריכת הטלוויזיה בשבת באולפן כרוכה עם הרבה מלאכות האסורות בשבת, לכן בודאי שאסור ליהנות ע"י הסתכלות בטלוויזיה שמקורה ע"י חילול שבת וכן ברדיו.

הן אמת שבמסכת כריתות (ו.) כתוב, קול (הנהנה מקול הכנורות ונבלים של כלי שרת) מראה (יופי של ההיכל) וריח (של הבשמים הבאים מהקטרת הקטרת) אין בהן משום מעילה. ולפי זה היה מקום לומר שלא אסור חז"ל ליהנות ממלאכת שבת אלא כשהנהנה ממשיה, כגון אכילה מתבשיל שנתבשל בשבת וכיוצא בו, אבל הנאה כזאת שאינה אלא ע"י הבטה והסתכלות לא אסור.

ברם במסכת פסחים (כו.) מבואר שאף על פי שאין מעילה, מכל מקום אסור חכמים להנות. ומצאנו למרן רבינו יוסף קארו זיע"א שפסק בשלחן ערוך (חלק יורה דעה ס' קמב), שאסור לשמוע קול כלי שיר של עבודה זרה, או להסתכל בנוי של עבודה זרה, כיון שנהנה בראיה. ודין זה נלמד מדין איסור הנאה מהמקדש והעבודות שבו הנ"ל. ובגמרא (מסכת ביצה לט.) כתוב, שאסור להנות משלהבת של הקדש משום שלא בדלים אנשים ממנו ושלחבת של עבודה זרה מותרת משום שהיא מאוסה ואנשים בדלים ממנה.

וגם בשו"ע (חלק יורה דעה ס' קח ס"ז) פסק, בשמים של עבודה זרה, וכלאי הכרם וערלה, אסור להריח בהם. ועוד פסק (חלק אורח חיים ס' רעו ס"א), גוי שהדליק את הנר בשביל ישראל, אסור לכל, אפילו למי שלא הודלק בשבילו. והרי האיסור בזה כולל גם ראייה, ולא רק לאכול לאורו שעושה מעשה, אלא כל הנאת ראייה אסורה. כמו שמוכח מהגמרא (שבת קכב:).

אם כן איפוא זאת יוצא מבואר, שבכל איסורי הנאה שאסרו חכמים, גם קול מראה וריח בכלל האיסור. ונוסף גם הוא שיש בזה חילול השם, להנות ממלאכות שנעשים על ידי ישראל בשבת.

להלכה: עובר אורח ששומע בשבת קול רדיו במהדורת החדשות, או מנגינות, אסור לו להטות אזנו ולהקשיב לקולו, משום שהדבר נעשה על ידי חילול, ואסור לו להינות ממעשה שבת. וכל שכן בטלוויזיה שיש בה גם שמיעה וגם ראייה. אלא יסיח דעתו מהם. ושומר נפשו ירחק לגמרי מהם, ולא יביא תועבה אל ביתו, שיכולה לפגוע בשלום ביתו. וגם בחינוך קוצים ודרדרים תצמיח, דרך קצרה שהיא ארוכה תרוויח [שהיא תעסוקה מאד נוחה וקלה לילדים, אלא שזורעת בהם קוצים ודרדרים וסוגה בלי שושנים, וסופג מנה אחת אפיים ארצה כשהם נערים. ואיזהו חכם שאת הנולד רואה, יתייעץ עם תלמיד חכם הבקיא בנושא, להתאמץ ולטרוח שהילד יגדל להיות חי שאת עצמו נושא, ומעשים טובים ונחת רוח להוריו עושה]. (ע"פ חזון עובדיה שבת ח"ה עמ' רלח)

שאלה: האם מותר להתקין שעון שבת לחברו למערכת שמע מערב שבת, באופן שהכלי ישמיע מעצמו מנגינות בשבת?

כתבו האחרונים שיש לאסור לעשות כן אע"פ שעושה כן מערב שבת מכמה טעמים: ראשית, כיון שרגילים שלא לשמוע שירים בשבת ואף על ידי שעון שבת, נמצא שמי שישמע שירים בשבת יחשדו בו שהוא הדליק את המערכת שמע, בשבת.

טעם שני, לפי מה שפסק מרן (ס' שלט ס"ג), שאין מטפחין להכות כף אל כף, ולא מספקין להכות כף על ירך וכו' שמא יתקן כלי שיהי ואפילו להכות באצבע על הקרקע וכו' אסור גזירה שמא יתקן כלי שיהי. וכן כאן אסור גזירה שמא יתקן כלי שיהי.

ובשירים מתחנת הרדיו, בזה נוסף גם איסור הנאה ממלאכת שבת, ואין בזה הפרש איך הוא הדליק את הרדיו. וכן"ל בתשובה הקודמת.

למעשה, אסור להפעיל רשם קול (טייפ רקורדר) מערב שבת, בשעון שבת, באופן שהכלי ישמיע מעצמו נגינה בשבת, שזה הוא בכלל גזרת חז"ל, שמא יתקן כלי שיהי. (חזון עובדיה ח"ה עמ' רלח)

הערכה עצמית

הערכה עצמית, פשוטה כמשמעה: מידת ההערכה שבה אדם מעריך את עצמו. ככל שאדם חושב ומרגיש שהוא "שווה" יותר, יש לו הערכה עצמית גבוהה יותר, וככל שהוא מרגיש עם עצמו טוב פחות וחש שהוא אינו "שווה", ההערכה עצמית שלו נמוכה יותר. (יש שמשתמשים בביטוי 'הערכה עצמית' בתוספת תואר: גבוהה/נמוכה, כדי להגדיר את מידת ההערכה שבה האדם מעריך את עצמו, ויש שמשתמשים בו בלי התוספת הזאת, מפני שעצם מילה 'הערכה' מבטאת לדעתם הערכה חיובית. אלו וגם אלו לדבר אחד מתכוונים, ואין בכך הבדל למעשה).

פשוט ומוכן, שככל שאדם מעריך את עצמו יותר, כך טוב לו יותר עם עצמו וכך הוא מאמין יותר ביכולתו לעשות את מה שהוא רוצה ומתכנן לעשות. כתוצאה די טבעית של מהלך זה, ככל שהוא מאמין יותר ביכולתו לעשות את מה שהוא רוצה, הוא אכן מעז לנסות יותר, וממילא אף מצליח יותר. הצלחותיו מחזקות את הערכתו העצמית וחוזר חלילה.

הערכה עצמית נמצאת בקצה האחר של הסקלה שעליה נמצאים רגשי הנחיתות. בדרך כלל, מי שיש לו הערכה עצמית אינו סובל מרגשי נחיתות, ומי שיש לו רגשי נחיתות אין לו הערכה עצמית גבוהה. (הסובל מרגשי נחיתות אינו מרוקן מכל הערכה עצמית, ומי שיש לו הערכה עצמית, אינו משולל מכל רגשי נחיתות. כמו שביטחון עצמי וחוסר ביטחון עצמי עשויים להימצא בו-זמנית אצל אותו אדם- בנוגע לתחומים שונים, כך הערכה עצמית עשויה להיות גבוהה אצל האדם בנוגע לתחום מסוים, בו בזמן שבהיבט אחר אצל אותו אדם קיימים רגשי נחיתות).

זה המקום להעיר ולהסביר שלכאורה, אם הסובל מרגשי נחיתות נמצא בקצה הבעייתי של הסקלה, הרי שהמטפח רגשי עליונות נמצא בקצה החיובי של הסקלה. אבל האמת היא שההנחה הזאת אינה נכונה.

רגשי עליונות אינם חיוביים כלל, אף אם לכאורה הם תורמים להערכה העצמית. זאת מפני שרגשי עליונות הם רגשות יחסיים, ותמיד הם מבוססים על התחושה שהאחרים נחותים. אין ספק שלא נכון ולא טוב לבסס את ההערכה העצמית על השוואה לאחרים ועל ההרגשה שאנו טובים מהם. מלבד העובדה שהדבר מגונה בגלל הגאווה והשחצנות שבו, ייתכן שיש בו בחינה מסוימת של "מתכבד בקלון חברו", שחז"ל גינו כל כך. בין כך ובין כך, לא זו הכוונה בפיתוח הערכה עצמית טובה ובריאה.

הערכה עצמית צריכה ויכולה להיות מבוססת על ההערכה אבסולוטית של האדם, לא מפני שהוא טוב מהאחרים, אלא מפני שהוא מה שהוא, ובעיקר- מפני שהוא טוב יותר היום מכפי שהיה אתמול.

זה עשוי להיות מכל סיבה שבעולם ובכל תחום שהוא: משום שהוא השתפר לאחרונה/ הצליח לעמוד במבחן וקיבל (או נתן לעצמו) ציון גבוה/ ניצח בוויכוח או הציג את עמדתו בטוב טעם ודעת/ עמד בניסיון ולא נכשל/ הוכיח יעילות וכישרון רב בתחום כלשהו, או אפילו רק מפני שהוא בנו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, מפני שהוא יהודי שומר תורה ומצוות, הנמנה על חיילותיו של הבורא יתברך שמו.

רגע חושבים

הרב דניאל גרמן

גם זה יעבור

ונהיה סבלניים כלפיו - סוף כל סוף בוודאי נזכה לראות את הטוב המוסתר שיצא ממנו כדוגמת האשה שכורעת ללדת ואחזזה צירי לידה, שהקושי והצער הללו הם אלו שהביאו חיים חדשים לעולם.

יתבונן אדם ויראה שלא כפי מעשינו מתנהג עמנו הקדוש ברוך הוא ויצדיק על עצמו את הדין באהבה ובשמחה וכי ישנם אנשים במצב פחות הרבה יותר ממנו והוא אינו הסובל היחידי כאן בעולם.

ובאות קצד בשיחות הר"ן מובא בשם רבי נחמן שאמר שאחר כל היסורים אע"פ כן השם ית' מטיב עמנו רק שאין אנו רוצים להקטין את היסורים. ואם יעשה האדם רשימה של דברים שהבורא הטיב ומטיב עימו בכל רגע ירגיש אור גדול בנפשו אשר יגמד את צרותיו.

וידע בנפשו שכל הצער הזה הוא זמני והעולם הזה כחלום חולף וכמציאות מדומה ואין אנו לוקחים דבר אחד לקבר (ואפילו גרביים) מלבד תורה ומעשים טובים. ונשמתנו מתאוה מתי תחזור היא לבוראה להתענג בדבקות בחי העולמים.

ויתבונן במצבים אחרים שעבר בחייו שהנה חלפו והלכו להם אע"פ שהיה בטוח שאין עוד תקווה ובסוף תמיד ה' הצילו והדברים הסתדרו, נמצא שדאגותיו על פי רוב היו לשווא, כי לא התממשו תסריטי האימה שחשב. ויזכור שלתסריט הזה של החיים יש תמיד סוף טוב, ובגמר התיקון כל נשמות ישראל יזכו לחזור לצור מחצבתם.

וגם אם כעת נמצא בתקופה קשה ובמקום שמרגיש שאין לו ממנו יציאה - יזכור שגם זה יעבור.

ב"דגל מחנה אפרים" מובא בשם הבעל שם טוב שעל האדם לעבור בעולם הזה מ"ב מסעות. וזה לשון קודשו:

"דע ששמעתי בשם אדוני אבי זקניו זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב והם אצל כל אדם מיום היוולדו עד שובו אל עולמו. ולהבין זה, כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחינת יציאת מצרים כנודע, ואחר כך נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה... ובודאי נכתבו המסעות בתורה להורות הדרך הישר לאיש הישראלי לידע הדרך אשר ילך בו כל ימי חייו ליוסע ממסע למסע"

וכתב על כך 'צ'רור המור': וכן נראה שנכתבו בכאן אלו המסעות בשם ה', להשרישנו שורש וטחון גדול בגאולה העתידה ובענין הצרות העוברות עלינו, ולחזק ידים רפות, לפי שהשם צופה ומביט עד סוף כל הדורות וראה הגלויות שיעברו עלינו, ובפרט הגלות הרביעי החזק, וכתב אלו המסעות להבטיחנו בטחון גדול וחזק, כי אף על פי שנעבור צרות רבות ורעות, השם יחינו ויוציאנו מגלותינו כמו שעשה ביציאת מצרים שהיו מעונים זה כמה שנים בעבודת פרך, והשם שלח להם מושיעים להצילם מצרותם." עכ"ל.

ואותם המסעות המה ניסיונות ומצבים שונים שנשמת האדם עוברת 'השתלמות' כדי שתגיע אל השלמות (כעין מסע לימוד פנימי), ובחלקם ישנם מצבים שנדרש מהאדם להיות בהסתר פנים ולעבוד את ה' בבחינת 'חושך ענן וערפל'.

וצריכים לדעת שגם במקום הכי חשוך אורו יתברך מאיר כמו שכתוב "ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים" - במצב הכי תחתון וחשוך שיש.

ואם נתבונן בתהליך ונבוא בגישה נכונה מתוך ידיעה שבתוך ההסתר והניסיון הזה טמון דבר שימנף ויחשל אותנו וכן נלמד את המסר של הדבר

למאמרים נוספים של הרב דניאל גרמן בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

קבעת עיתים לתורה?

אור החיים הקדוש
פירוש אור החיים על התורה בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית

בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
ניתן לצפות באתר הישיבה Rabenu.com
ובערוצי הלווין

שיעור שבועי
מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!

ניתן לצפות בכל הדרשות של הרה"ג דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים